

1 Skalär produkt på komponentform

- I boken är definitionen redan på komponentform men vi definierar den utan komponenter.

Definition 1.1 Givet två vektorer $\mathbf{u}$ och $\mathbf{v}$ med mellanliggande vinkel θ . Skalärprodukten definieras som

$$\mathbf{u} \cdot \mathbf{v} := \|\mathbf{u}\| \cdot \|\mathbf{v}\| \cos \theta. \quad (1)$$

Komponentform Vi skall härleda $\mathbf{u} \cdot \mathbf{v}$ på komponentform för vektorer i $\mathbb{R}^2$. Skalär produkt i högre dimensioner följer samma mönster.

Vi har *Cosinussatsen*

$$a^2 + b^2 - 2ab \cos \theta = c^2$$

där $\theta (= C)$ är vinkeln mellan a och b . Vi låter $a = \|\mathbf{u}\|$, $b = \|\mathbf{v}\|$, varande två sidor (sidolängder) i en triangel. En tredje sida är $\|\mathbf{u} - \mathbf{v}\|$. Med komponenter är $\mathbf{u} - \mathbf{v} = (x_1 - x_2, y_1 - y_2)$. Ur (1) får vi

$$ab \cos \theta = \frac{1}{2}(a^2 + b^2 - c^2).$$

I komponentform är HL

$$\begin{aligned} & \frac{1}{2}(x_1^2 + y_1^2 + x_2^2 + y_2^2 - (x_1 - x_2)^2 + (y_1 - y_2)^2) = \\ & \frac{1}{2}(x_1^2 + y_1^2 + x_2^2 + y_2^2 - (x_1^2 - 2x_1x_2 + x_2^2 + y_1^2 - 2y_1y_2 + y_2^2)) = \\ & x_1x_2 + y_1y_2. \end{aligned}$$

Vi ser alltså att

$$\mathbf{u} \cdot \mathbf{v} = (x_1, y_1) \cdot (x_2, y_2) = x_1x_2 + y_1y_2.$$

EXEMPEL 1.1 Givet $\mathbf{u} = (1, 2)$ och $\mathbf{v} = (5, 4)$. Beräkna

- längderna
- skalärprodukten samt
- vinkeln mellan vektorerna.

Lösning

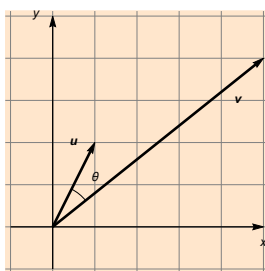
(a) Längderna: Vi har att $\mathbf{u} - \mathbf{v} = (-4, -2)$

$$\|\mathbf{u}\| = \sqrt{1^2 + 2^2} = \sqrt{5}, \|\mathbf{v}\| = \sqrt{5^2 + 4^2} = \sqrt{41}, (\|\mathbf{u} - \mathbf{v}\| = \sqrt{(-4)^2 + (-2)^2} = 2\sqrt{5})$$

(b) Skalarprodukten: $1, 2 \cdot (5, 4) = 5 + 8 = 13$.

(c) Vinkeln mellan vektorerna:

$$\cos \theta = \frac{13}{\sqrt{5} \sqrt{41}} \iff \theta = \arccos\left(\frac{13}{\sqrt{5} \sqrt{41}}\right) \approx 24.8^\circ.$$

■